

Rīgas ielu tipoloģijas rokasgrāmata

Kas ir Rīgas ielu tipoloģijas rokasgrāmata?

- **praktisks rīks**

apkopo praksē izmantojamus principus un paņēmienus funkcionāli līdzsvarotas un mūsdienīgas ielu telpas veidošanai;

- **ar rekomendējošu raksturu**

šie nav jauni noteikumi;

- **balstīta esošajā regulējumā un labajā praksē**

risinājumi balstīti LVS, satiksmes un būvniecības nozaru tiesību aktos, RTIAN un RVCTIAN, starptautiski atzītā labajā praksē;

- **dzīvs dokuments**

regulāri pārskatīta un pilnveidota, pirmā daļa pilsētvides kvalitātes vadlīniju sērijā;

- **iedibina ielu hierarhiju**

piedāvā metodoloģiju ielu izvērtēšanai un sadalīšanai tipos, ņemot vērā gan satiksmes vajadzības, gan publiskās ārtelpas potenciālu;

- **sniedz ieteikumus ielu tipiem,**

bet neapskata katras Rīgas ielas specifiku — vides konteksts un iespējas jāizvērtē projektēšanas laikā;

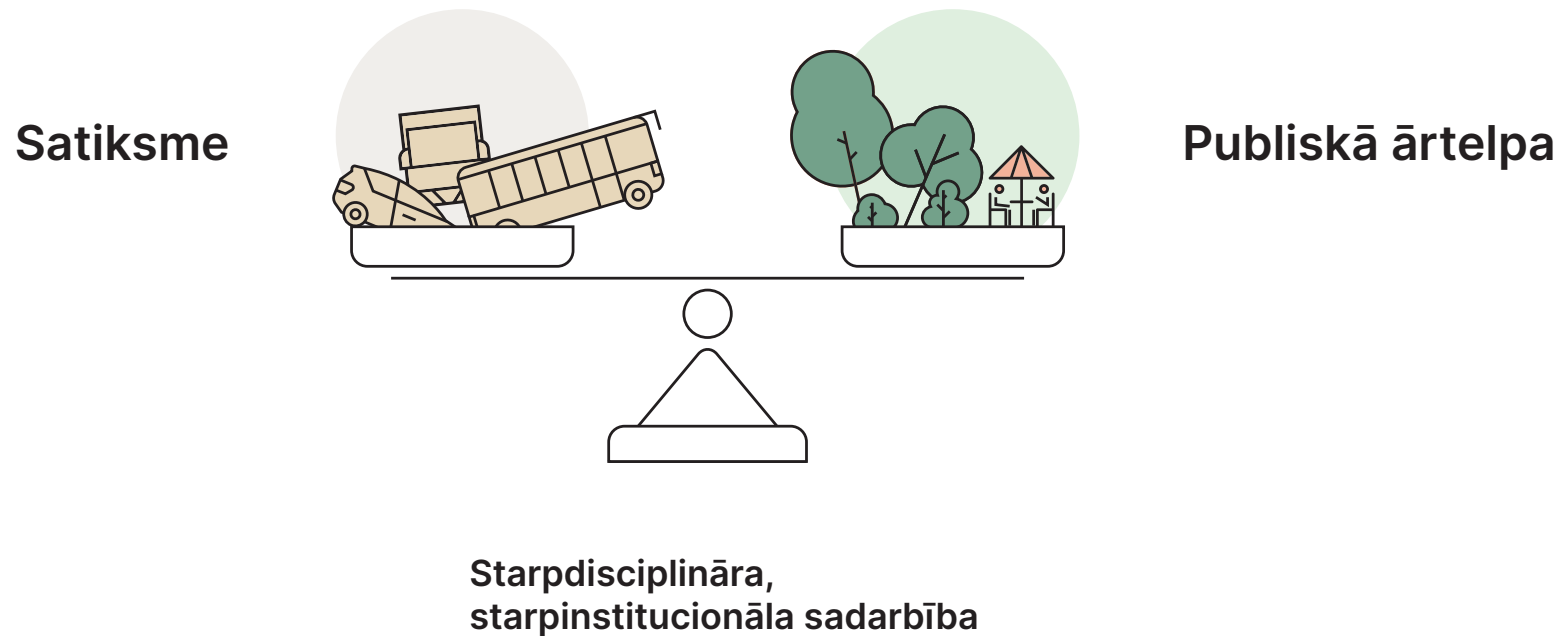
- **unikālas ielas — izņēmumi**

ielas Vecrīgā, ielas krastmalās, maģistrāles, tilti u.c.;

- **paredzēta Rīgai,**

bet daļa iekļauto principu un paņemienu ir universāli, un tos var izmantot arī citviet.

Līdzsvarota pieeja ielu projektēšanai

leguvumi:

- daudzveidīgāka mobilitāte, • lielāka drošība visiem satiksmes dalībniekiem, • augstāka vides kvalitāte un spēcīgāka vietas identitāte, • aktīvāka vietējā uzņēmējdarbība, • veselīgāka sabiedrība, • vispārēja iedzīvotāju labbūtības paaugstināšanās.

Rīgas ielu tipoloģijas rokasgrāmatas saturs

A

Ielu veidošanas principi:

- ielu dažādās lomas un kvalitātes,
- mobilitātes piramīda.

D

Ielu seguma materiāli:

- priekšlikumi ielu ieseguma materiāliem dažādās pilsētas daļās.

B

Ielas telpas ģeometrija:

- dažādu satiksmes dalībnieku izmēri,
- ielas telpas daļu izmēri.

E

Informācijas avoti:

- ielu projektēšanā noderīgi noteikumi, vadlīnijas, plānošanas dokumenti u.c. resursi

C

Ielas tipu dizains:

- ielu tipu noteikšana un tipoloģijas matrica,
- ielas tipu šķērsprofilu risinājumu piemēri.

IELU VEIDOŠANAS PRINCIPI

Ielu dažādās lomas

Mobilitāte

- ielām jābūt multimodālām un integrētām ar citiem transporta infrastruktūras veidiem, ar skaidru hierarhiju un pārdomātu satiksmes plūsmu vadību.

Ekonomiska aktivitāte

- efektīva pārvietošanās, preču un pakalpojumu pieejamība ielās veicina ekonomikas attīstību; augstvērtīga ārtelpa stimulē iepirkšanās ielu veidošanos.

Kultūrvēsturiska vērtība

- ielas atklāj pilsētas veidošanās vēsturi un veido tās raksturu; ielām RVC, tā aizsardzības zonā un apbūves izsardzības teritorijās piemīt īpaši augsta, saglabājama kultūrvēsturiska vērtība.

Vides ilgtspēja

- ielas veido savu mikroklimatu un ietekmē visu pilsētvidi, kalpo kā zaļi savienojumi.

Sabiedrības veselība

- ar ielu dizaina paņēmieniem iespējams samazināt negadījumu riskus un veicināt veselīgākus pārvietošanās paradumus sabiedrībā.

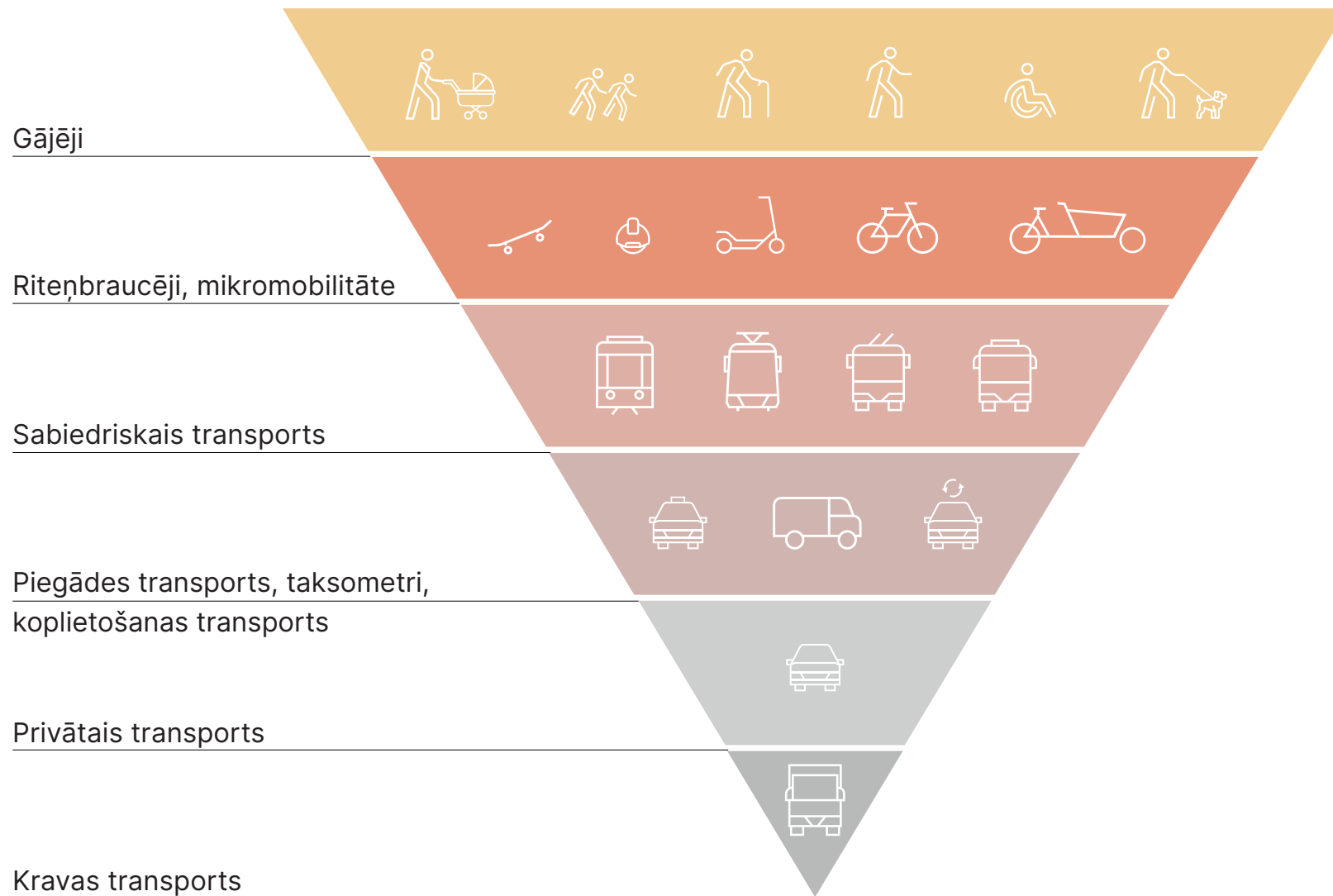
Sociāla mijiedarbība

- ielas – visdabiskākā satikšanās vieta; socializēšanos veicina gājējiem piemērota vide un mierīga transportlīdzekļu satiksme.

Pilsētas apgāde

- ielas veido ne tikai virszemes, bet arī pazemes un gaisa telpa, kur izvietotas pilsētai nepieciešamās inženierkomunikācijas, sabiedriskā transporta kontakttīkli un apgaismes elementi.

Ielu lietotāji — mobilitātes piramīda

Labas ielas pazīmes

Ērta un droša

- katrai ielas funkcijai atbilstoša vieta,
- atdalītas dažādas satiksmes plūsmas,
- pietiekama redzamība, • pieklājīga braukšanas kultūra.

Multimodāla

- satiksmē var piedalīties dažādi dalībnieki, • motivē ikdienā neizvēlēties personīgo automašīnu.

Dzīvīga

- labiekārtotas atpūtas vietas, divriteņu un mikromobilitātes rīku novietnes,
- vietas āra galdiņu izvietojumam veikaliem, restorāniem un kafejnīcām, • sabiedriskā transporta pieturas, piegādes transporta un taksometru apstāšanās vietas.

Pieejama ikvienam

- viegla un droša pārvietošanās cilvēkiem ar kustību ierobežojumiem, senioriem un bērniem.

Intuitīvi saprotama

- dažādas ielas daļas skaidri atpazīstamas, • satiksmes organizācijas līdzekļi labi pārredzami un uztverami.

Vizuāli pievilcīga

- kvalitatīvi, ar apkārtējo apbūvi saskanīgi materiāli, apstādījumi un labiekārtojums,
- samērīgs satiksmes organizācijas līdzekļu daudzums.

Nav pārlieku skaļa

- transportlīdzekļu braukšanas ātrumam atbilstoši seguma veidi (un otrādi),
- apstādījumu joslas samazina troksni.

Ar tīru gaisu

- ierobežota vidi piesārņojoša satiksme, samazināts braukšanas ātrums, kontrolēts sastrēgumu risks, • apstādījumi absorbē piesārņojumu un izdala skābekli.

Lietojama jebkuros laikapstākļos

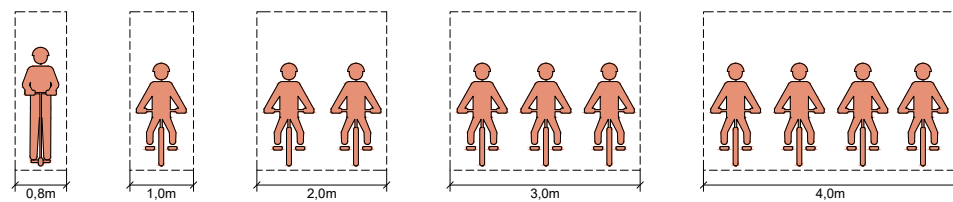
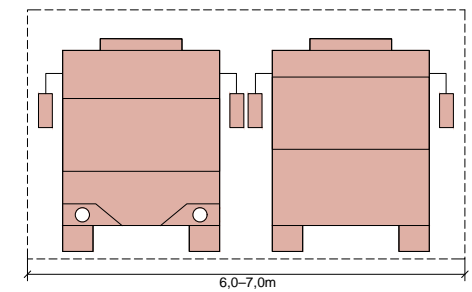
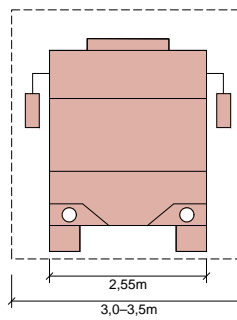
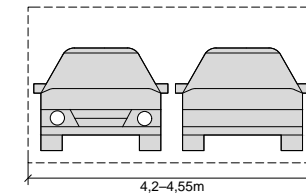
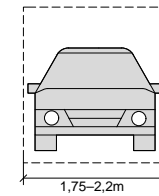
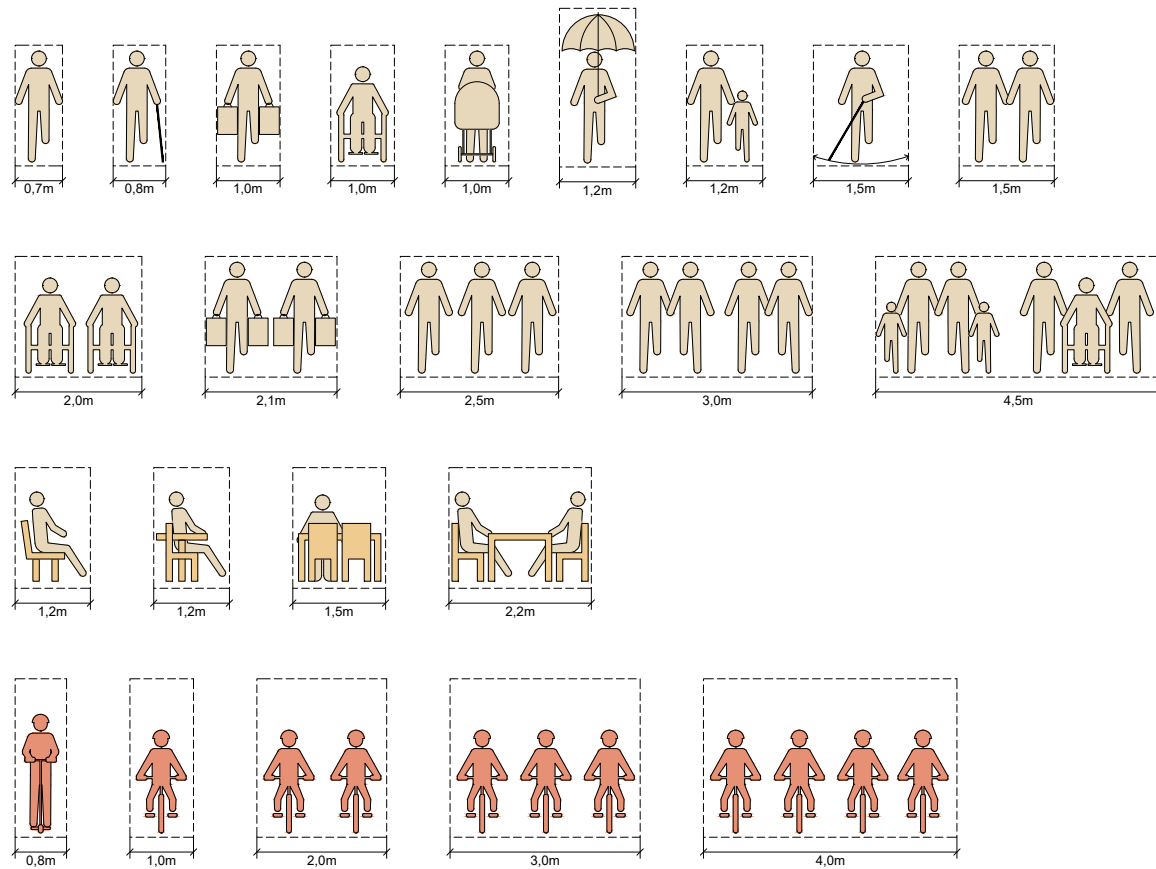
- materiāli un tehnoloģijas efektīvi novada lietusūdeni, atstaro saules siltumu, samazina slīdamību, • koku lapotne noēno, regulē gaisa temperatūru un mitrumu, • pieejams patvērums no nokrišņiem un vēja.

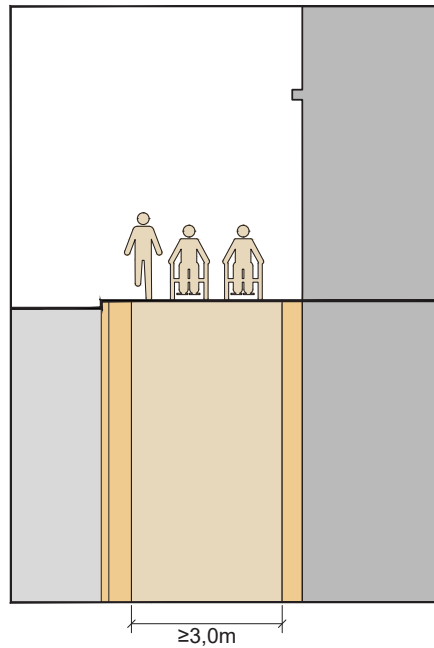
IELAS TELPAS ĢEOMETRIJA

B

Satiksmes dalībnieki un to izmēri

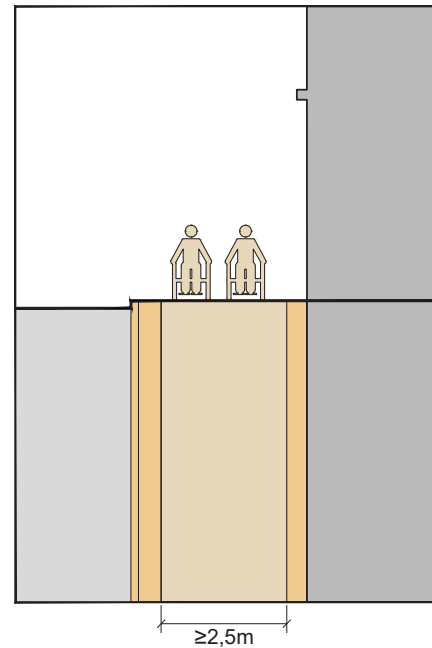

Ietve. Brīvītelpa

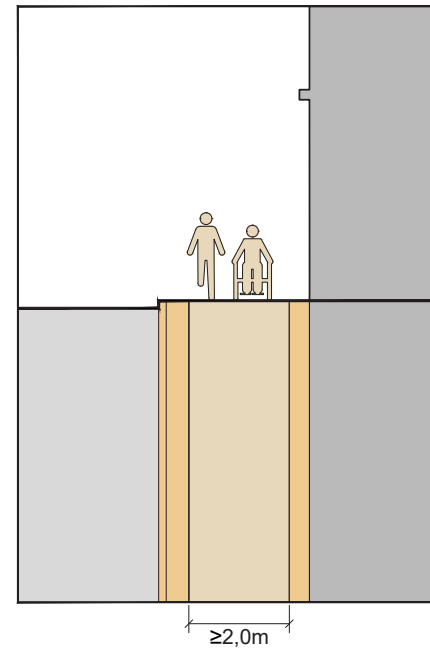
Plata ietve

- risinājums lietojams ielās ar vidēju un augstu urbāno aktivitāti;
- ietves brīvītelpā nedrīkst atrasties ceļazīmes, apgaismes vai kontakttīklu balsti, iekārtas un citi šķēršļi;
- ietves brīvītelpas platumā neieskaita drošības joslas un ietves apmali.

Vidēja platuma ietve

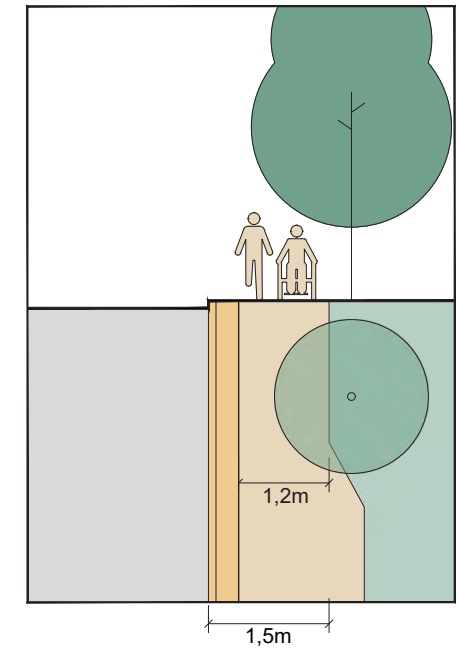
- risinājums lietojams ielās ar vidēju urbāno aktivitāti;
- ietves brīvītelpā nedrīkst atrasties ceļazīmes, apgaismes vai kontakttīklu balsti, iekārtas un citi šķēršļi;
- ietves brīvītelpas platumā neieskaita drošības joslas un ietves apmali.

Šaura ietve

- risinājums lietojams ielās ar zemu urbāno aktivitāti;
- ietves brīvītelpā nedrīkst atrasties ceļazīmes, apgaismes vai kontakttīklu balsti, iekārtas un citi šķēršļi;
- ietves brīvītelpas platumā neieskaita drošības joslas un ietves apmali.

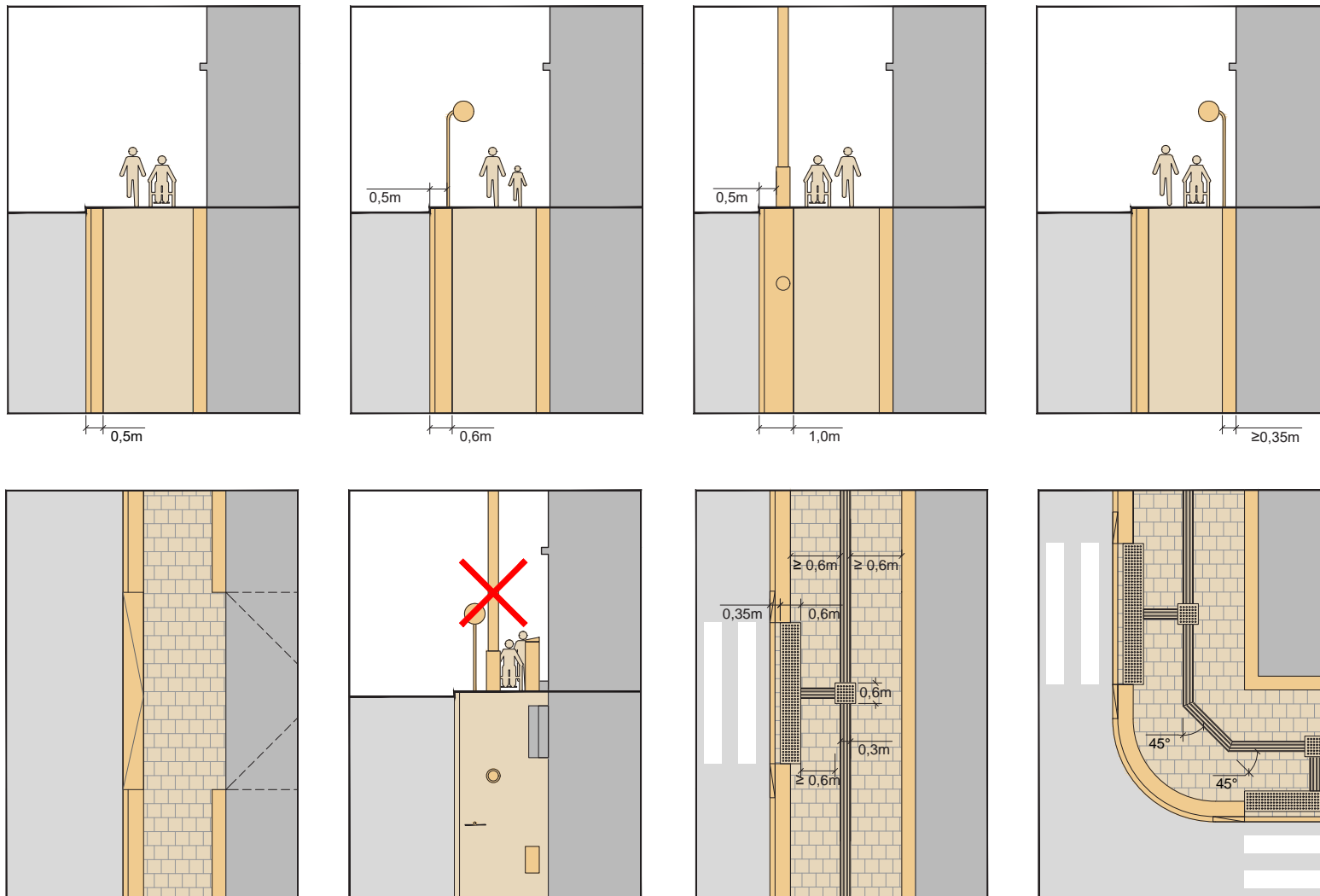
**RTIAN noteiktais minimālais jaunveidojamās ietves brīvītelpas platums ir 1,8m. Šeit norādīts ieteicamais platums — 2m.*

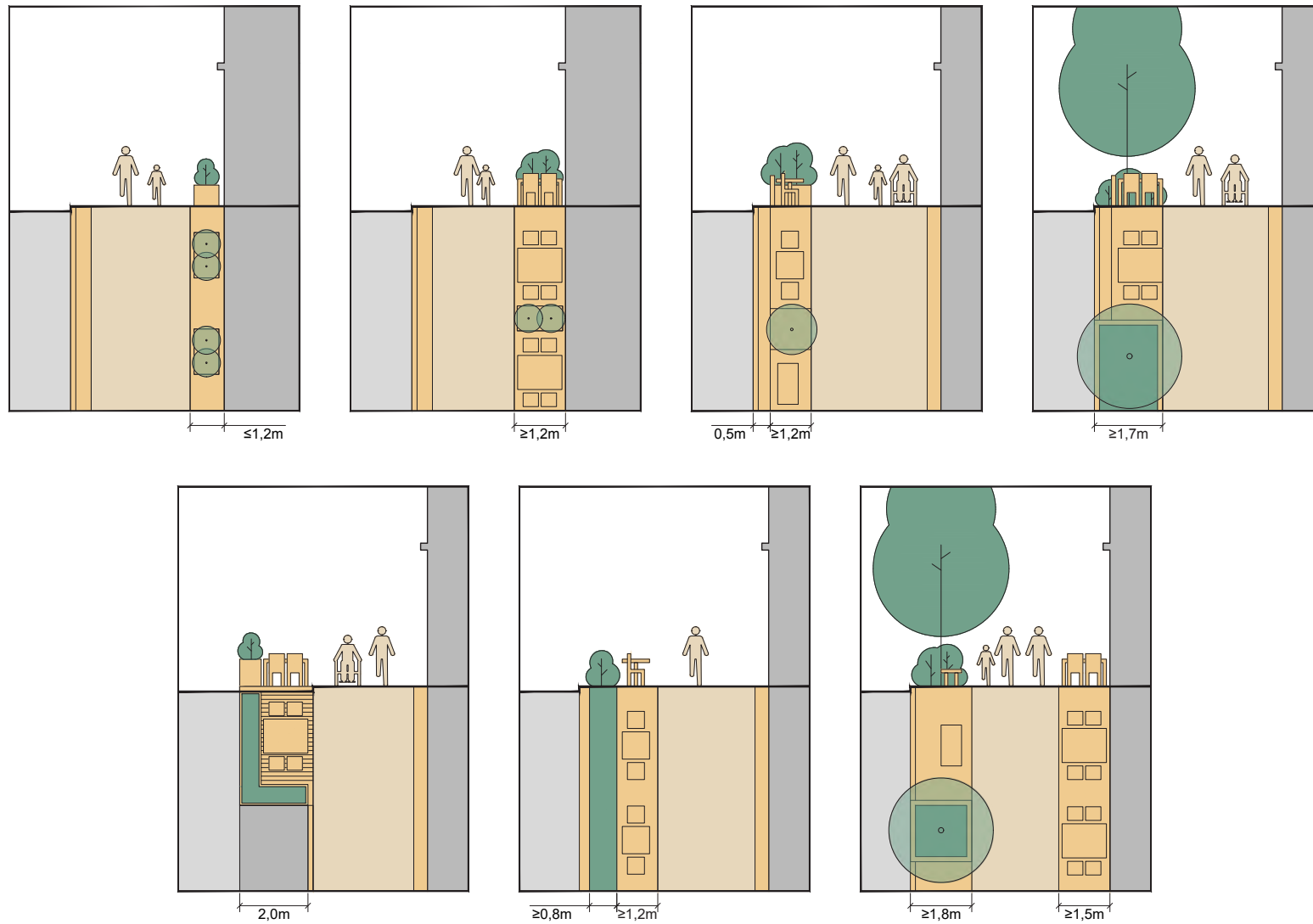
Minimāla platuma ietve

- risinājums lietojams ielās ar zemu urbāno aktivitāti un/vai esošu apgrūtinājumu gadījumā;
 - ietves brīvītelpā nedrīkst atrasties ceļazīmes, apgaismes vai kontakttīklu balsti, iekārtas un citi šķēršļi;
 - ietves brīvītelpas platumā neieskaita drošības joslas un ietves apmali.
- *MK not. Nr. 240 noteiktais minimālais ietves brīvītelpas platums ir 1,2m.*

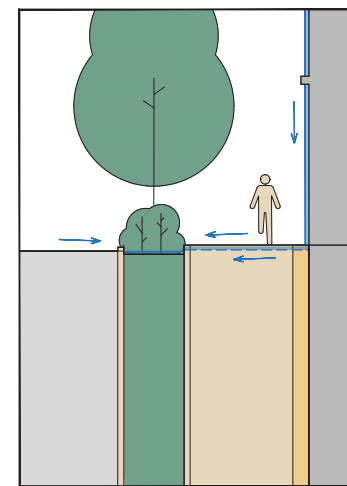
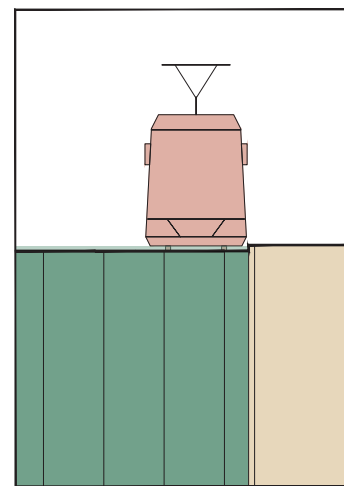
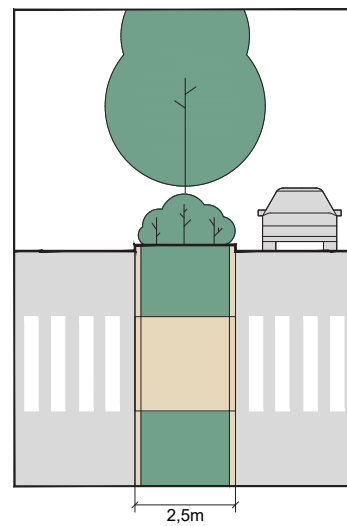
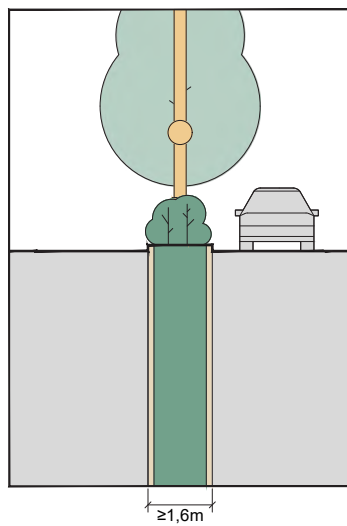
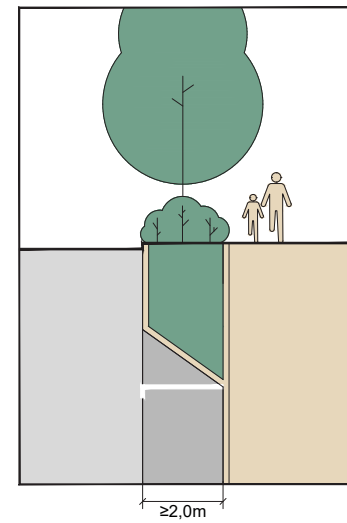
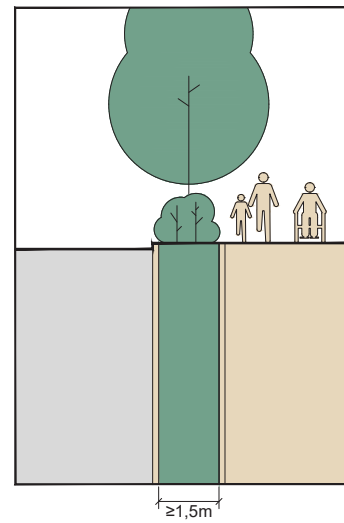
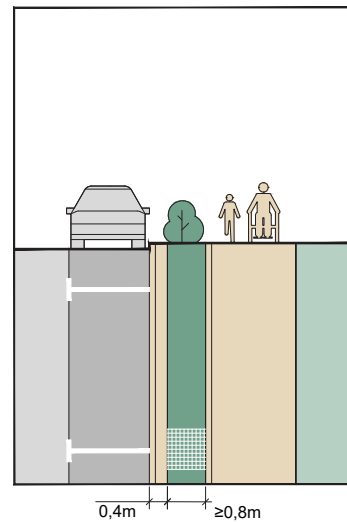
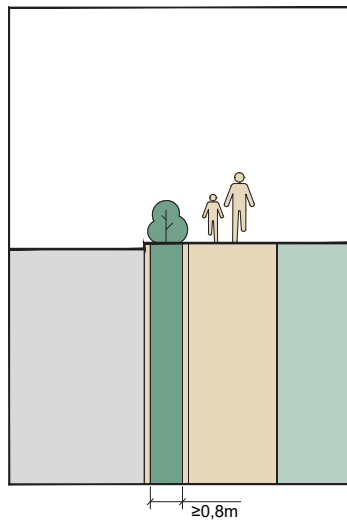
Ietve. Drošības joslas un detaļas

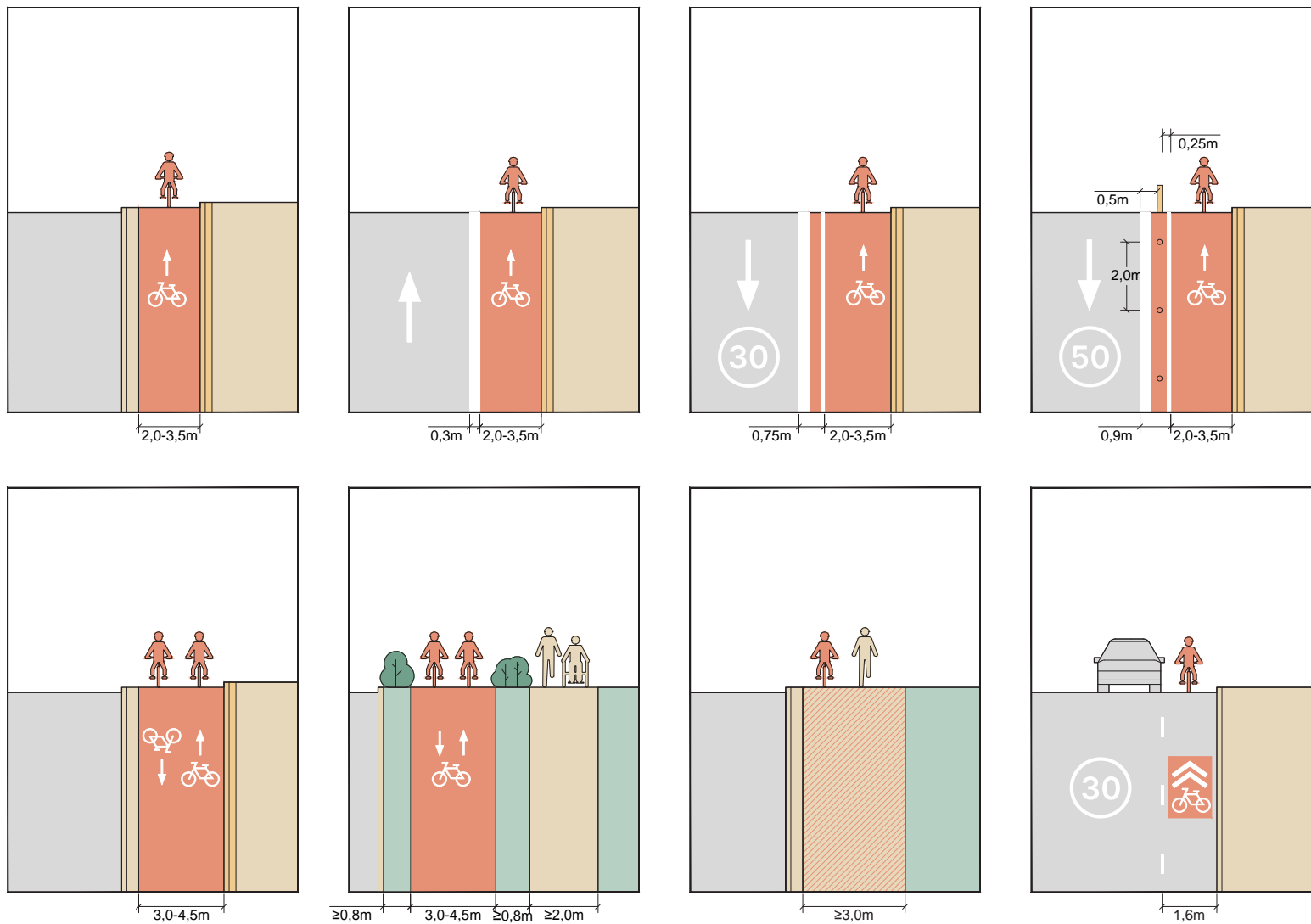
Labiekārtojuma josla

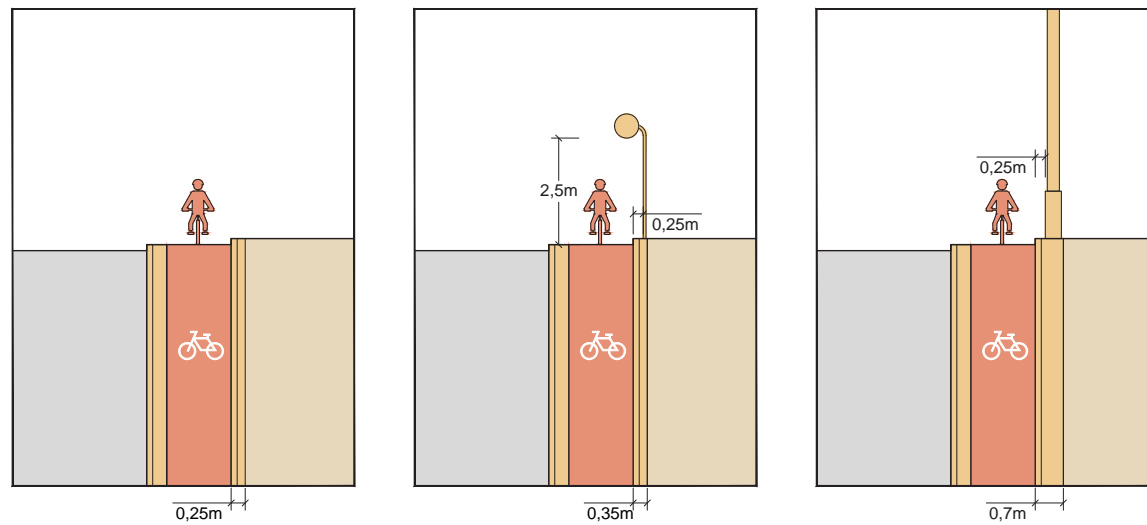
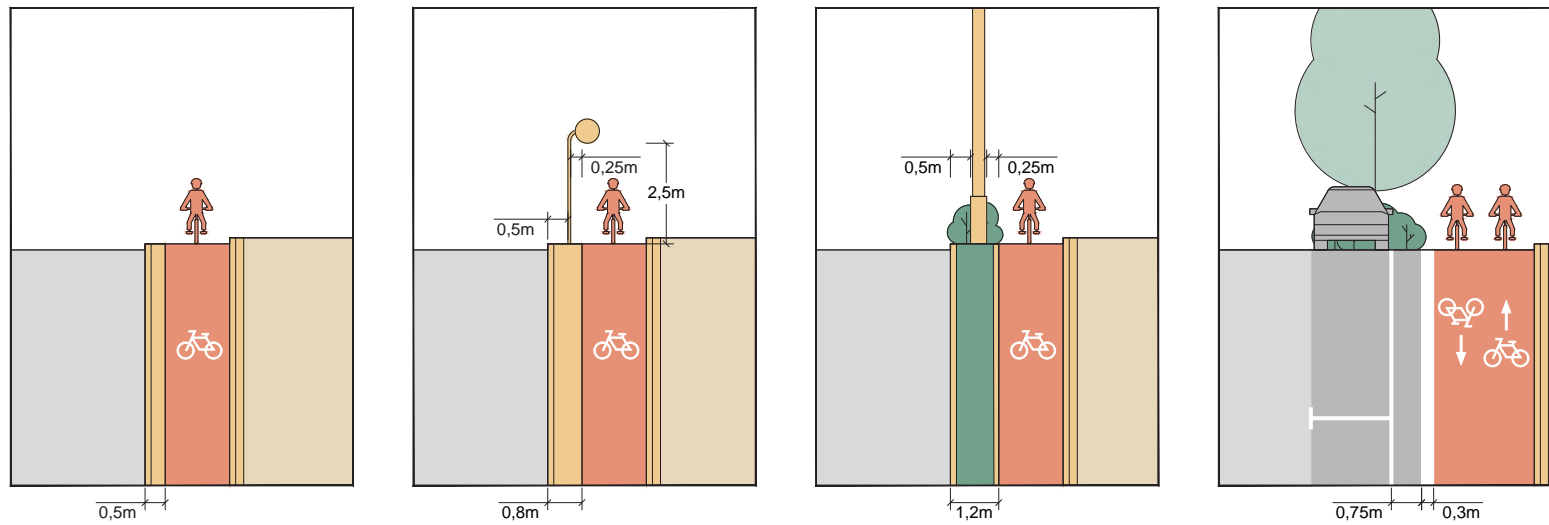
Apstādījumu josla

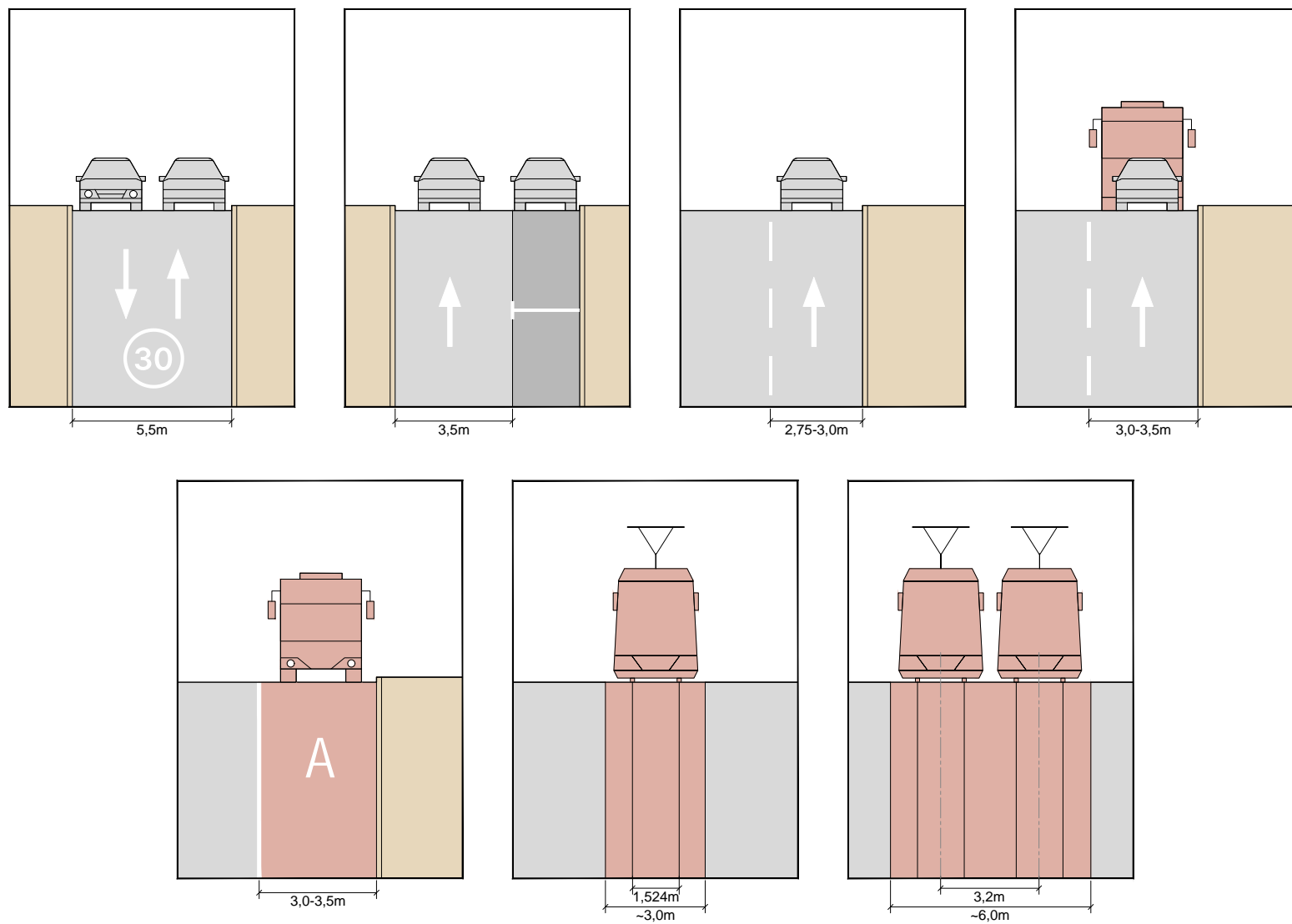
Velosatiksmes telpa

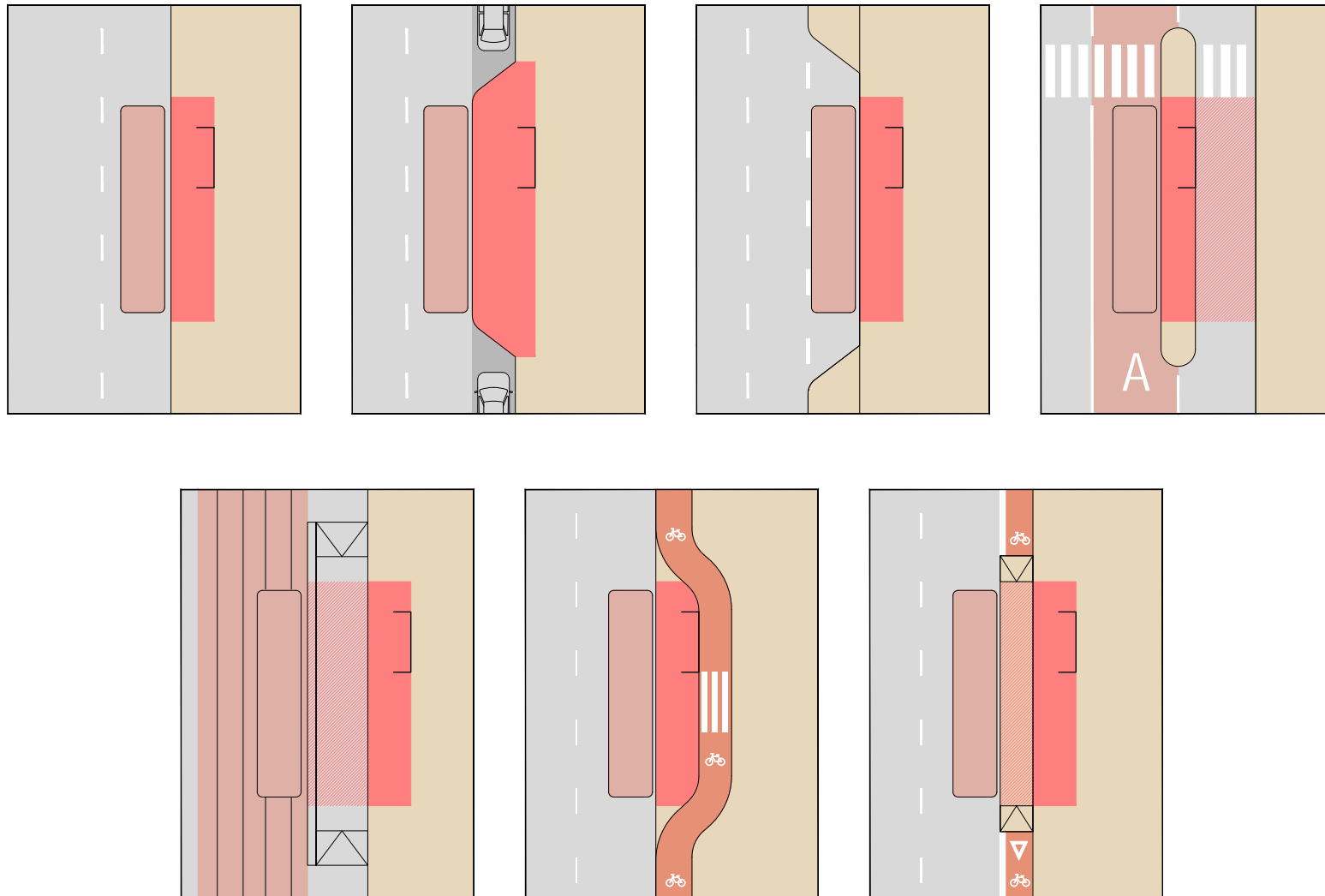
Velosatiksmes drošības joslas

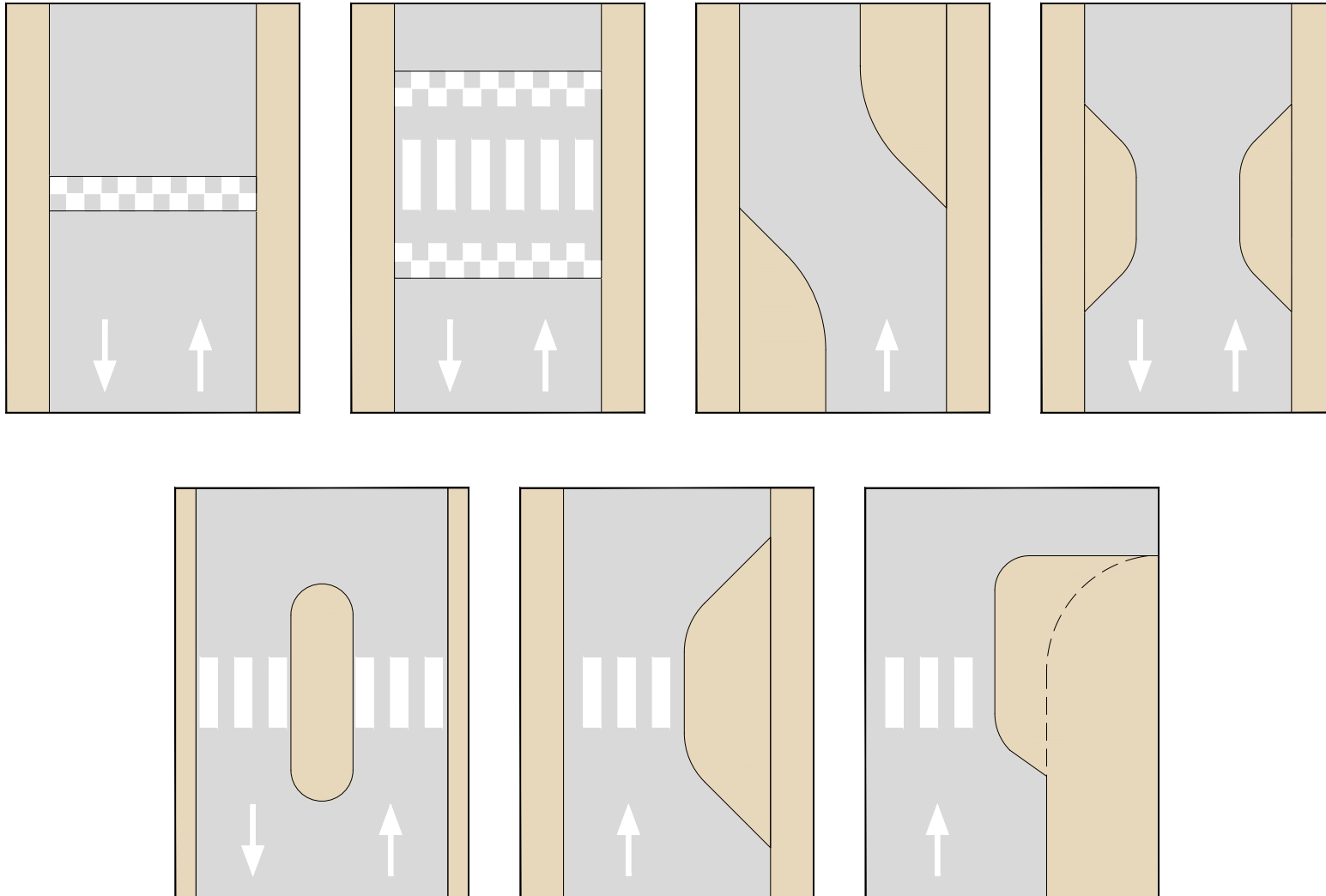
Autosatiksmes un sabiedriskā transporta satiksmes telpa

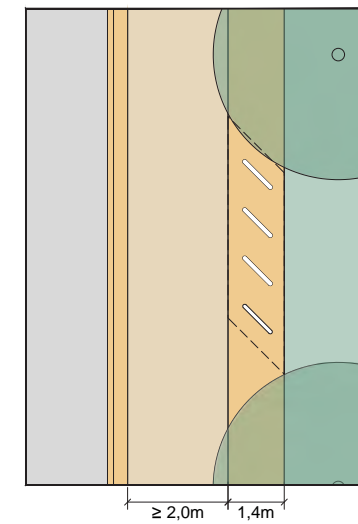
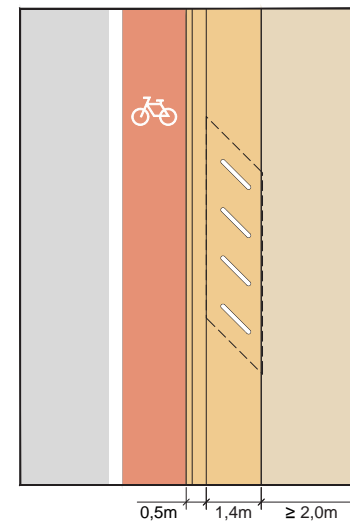
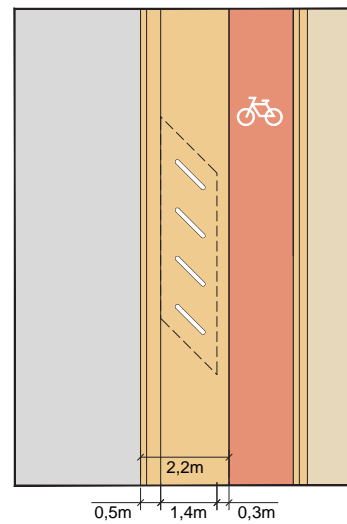
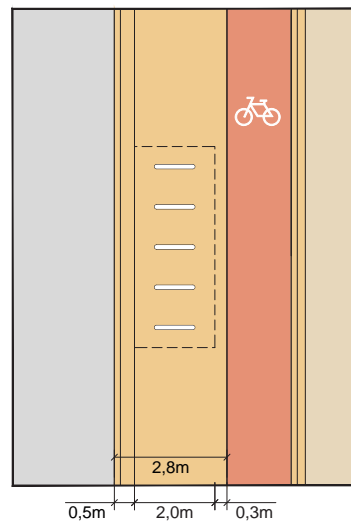
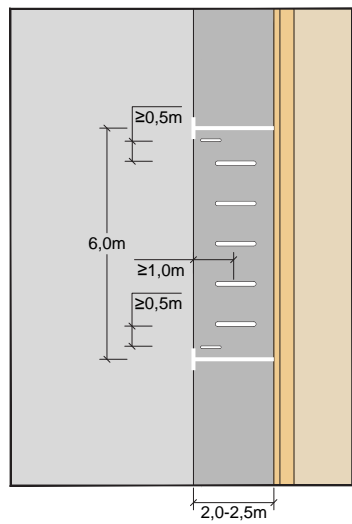
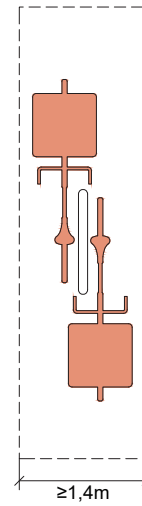
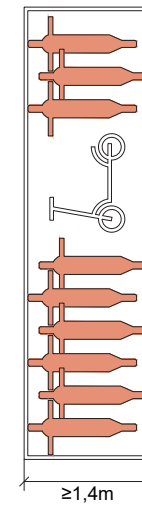
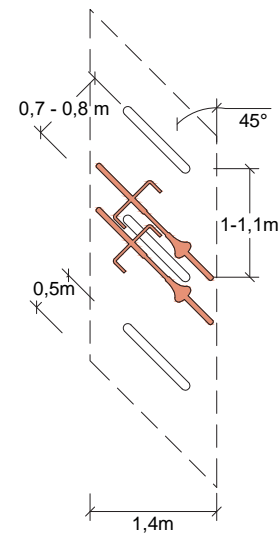
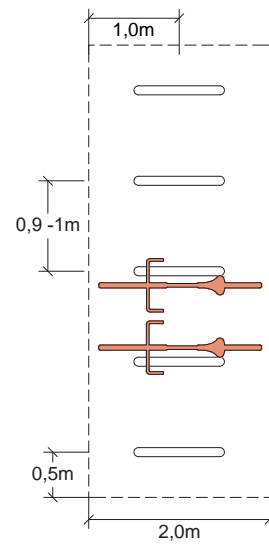
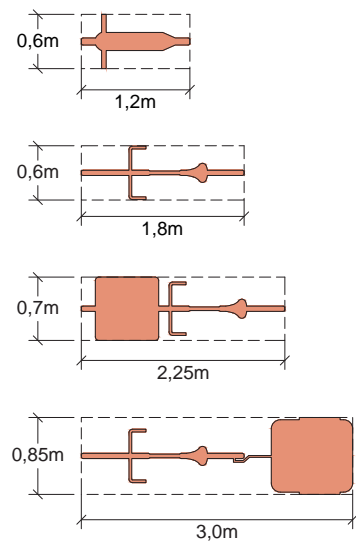
Sabiedriskā transporta pieturas

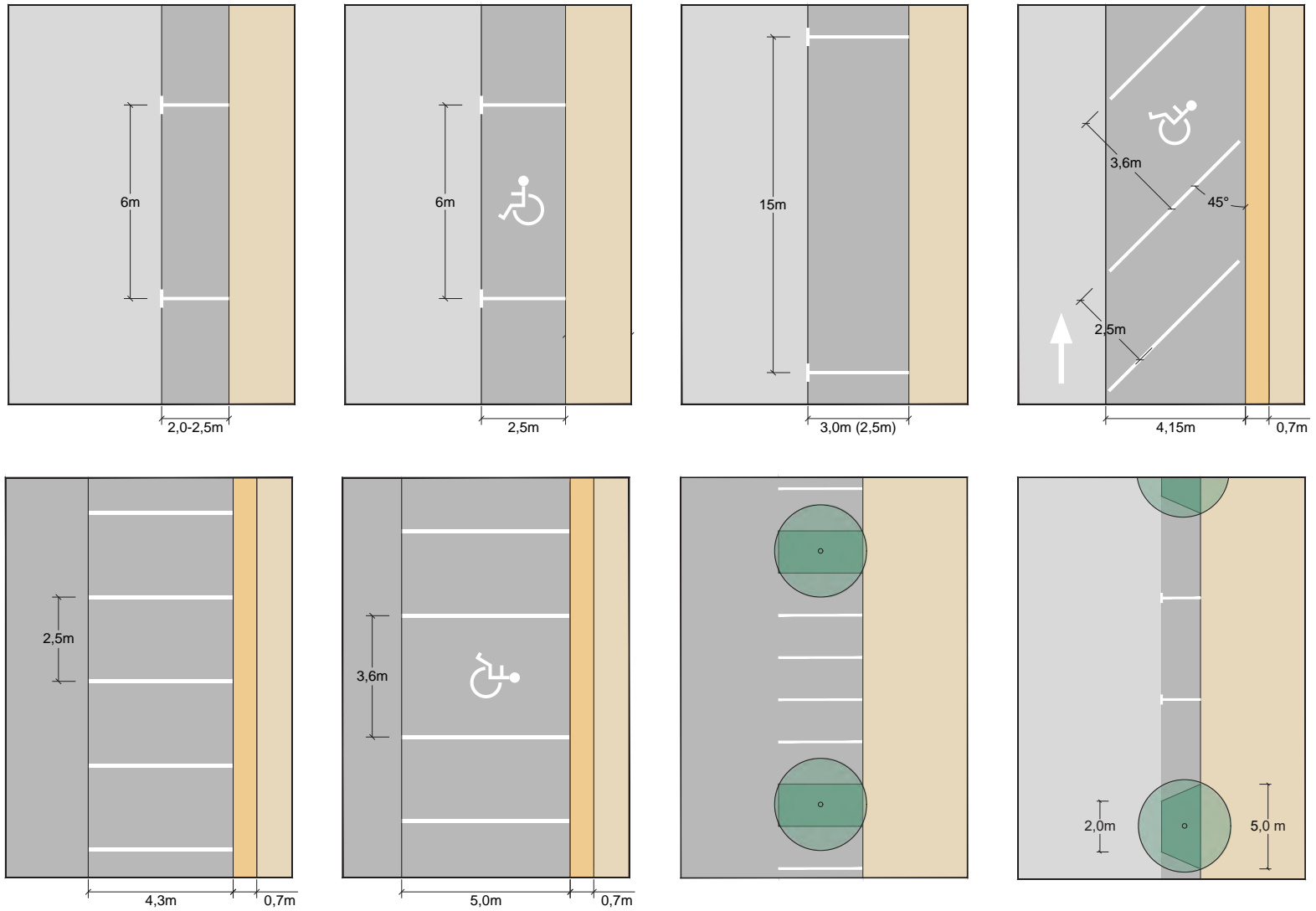
Autosatiksmes mīrināšanas paņēmieni

Velosipēdu un mikromobilitātes rīku novietnes

Autostāvvietas

IELU TIPU DIZAINS

Satiksmes un urbānās aktivitātes līmeņa noteikšana

Satiksmes

Satiksmes parametrs balstīts Rīgā jau definētajās un ceļu projektēšanā izmantotajās ielu kategorijās un raksturo transportlīdzekļu satiksmes intensitāti.

Ielas ar mierīgu satiksmi

- E kategorijas ielas,
- zema satiksmes intensitāte,
- dominē vieglais autotransports,
- samazināts braukšanas ātrums (20–30 km/h).

Ielas ar mērenu satiksmi

- E un D kategorijas ielas,
- vidēja satiksmes intensitāte,
- vieglā autotransporta satiksme, iespējama arī sabiedriskā transporta satiksme,
- vidējs braukšanas ātrums (30–50 km/h).

Ielas ar intensīvu satiksmi

- D un C kategorijas ielas,
- augsta satiksmes intensitāte,
- vairākas braukšanas joslas katrā virzienā,
- vieglā autotransporta, sabiedriskā transporta, iespējama arī smagā autotransporta satiksme,
- vidējs un liels braukšanas ātrums (50–70km/h).

Satiksmes un urbānās aktivitātes līmeņa noteikšana

Urbānā aktivitāte

Urbānās aktivitātes līmenis raksturo esošu un potenciālu publisku un komerciālu funkciju klātbūtni ielu telpā un to piesaistītās gājēju plūsmas. To nosaka, analizējot apbūves funkcionalitāti un tipoloģiju.

Zema urbānā aktivitāte

- ēku pirmajos stāvos publisku un komerciālu funkciju nav vai to ir maz,
- apbūve ir lielākoties monofunkcionāla un brīvstāvoša,
- maz ieejas durvju un skatlogu (0–4 durvis uz 100m fasādes),
- lieli zemesgabali un garas fasādes daudzstāvu apbūvē vai mazi zemesgabali un nelielas ēkas mazstāvu apbūvē.

Vidēja urbānā aktivitāte

- daudzu, bet ne visu ēku pirmajos stāvos ir publiskas un komerciālas funkcijas,
- ielā var atrasties atsevišķas publiskas vai komerciālas celtnes ar vidēji lielu apmeklējumu, piemēram, skola, baznīca, poliklīnika vai lielveikals,
- apbūve ir daudzfunkcionāla un brīvstāvoša vai perimetrāla,
- vidēji daudz ieejas durvju un skatlogu (5–7 durvis uz 100m fasādes).

Augsta urbānā aktivitāte

- visu vai gandrīz visu ēku pirmajos stāvos ir komerciālas un publiskas funkcijas, kas var atrasties arī ielas telpā (terases, parkleti),
- ielā var atrasties nozīmīgas publiskas vai komerciālas ēkas ar lielu apmeklējumu, piemēram, universitāte, muzejs, tirdzniecības centrs,
- apbūve ir daudzfunkcionāla un perimetrāla,
- daudz ieejas durvju un skatlogu (vairāk nekā 7 durvis uz 100m fasādes).

Ielu tipu matrica

		SATIKSME		
		Mierīga satiksme — (E kategorijas ielas)	Mērena satiksme — (E un D kategorijas ielas)	Intensīva satiksme — (D un C kategorijas ielas)
URBĀNĀ AKTIVITĀTE	Zema urbānā aktivitāte — ēku pirmajos stāvos publisku un komerciālu funkciju nav vai to ir maz.	Mierīgas satiksmes ielas monofunkcionālā apbūvē. 20–30km/h	Mērenas satiksmes ielas, tajā skaitā ar sabiedrisko transportu, monofunkcionālā apbūvē. 50km/h	Intensīvas satiksmes ielas, sabiedriskā transporta artērijas monofunkcionālā apbūvē. 50–70km/h
	Vidēja urbānā aktivitāte — daudzu, bet ne visu ēku pirmajos stāvos ir publiskas un komerciālas funkcijas.	Mierīgas satiksmes ielas daudzfunkcionālā apbūvē. 20–30km/h	Mērenas satiksmes ielas, tajā skaitā ar sabiedrisko transportu, daudzfunkcionālā apbūvē. 30–50km/h	Intensīvas satiksmes ielas, sabiedriskā transporta artērijas daudzfunkcionālā apbūvē. 50km/h
	Augsta urbānā aktivitāte — visu vai gandrīz visu ēku pirmajos stāvos ir komerciālas un publiskas funkcijas.	Mierīgas satiksmes ielas izteikti daudzfunkcionālā apbūvē. 20–30km/h	Mērenas satiksmes ielas, tajā skaitā ar sabiedrisko transportu, izteikti daudzfunkcionālā apbūvē. 30km/h	Intensīvas satiksmes ielas, sabiedriskā transporta artērijas izteikti daudzfunkcionālā apbūvē. 30–50km/h

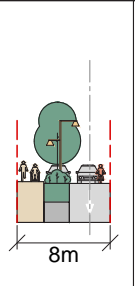
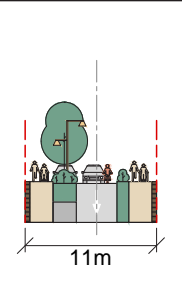
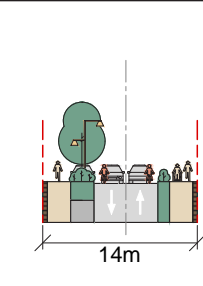
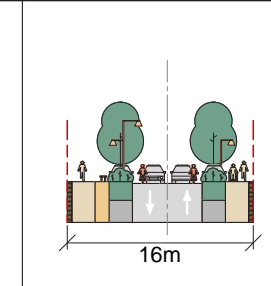
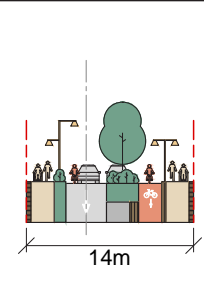
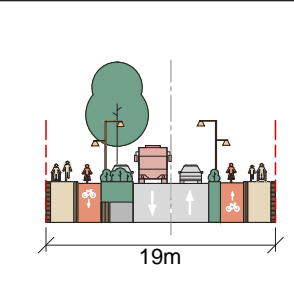
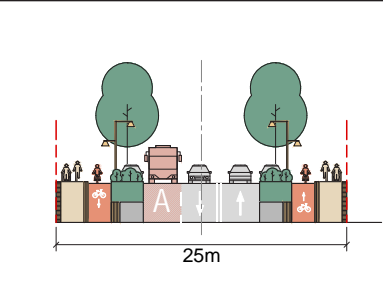
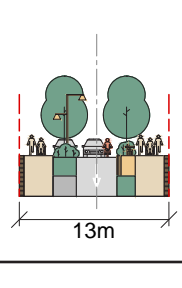
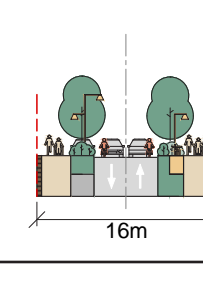
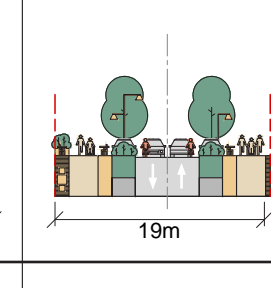
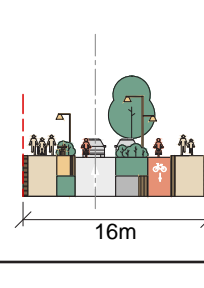
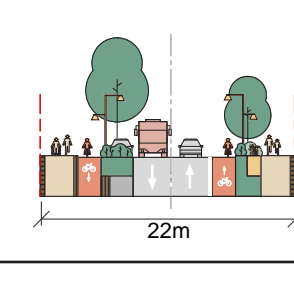
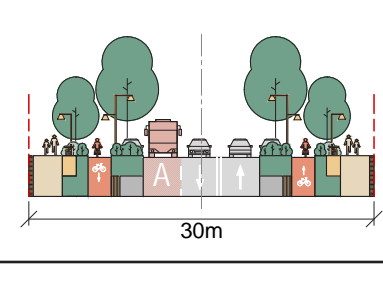
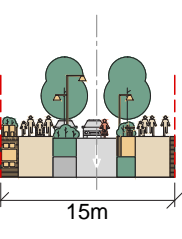
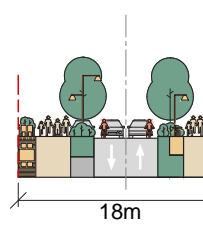
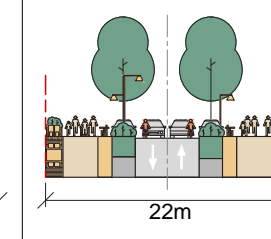
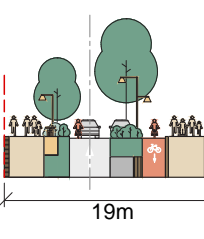
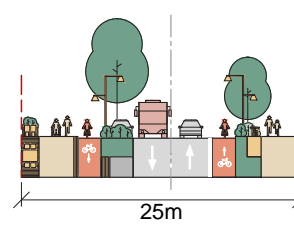
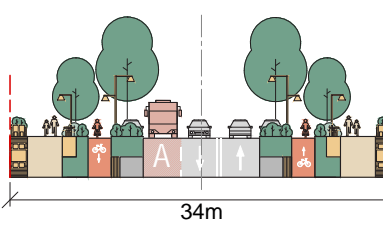
Ielu tipu piemēri

URBĀNĀ AKTIVITĀTE

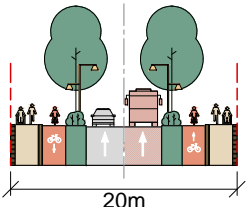
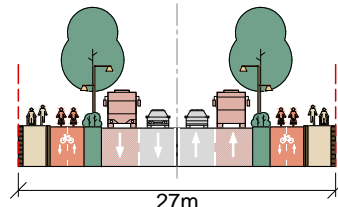
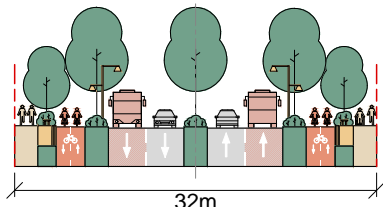
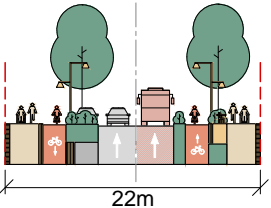
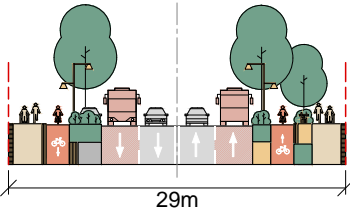
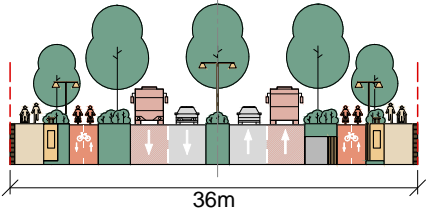
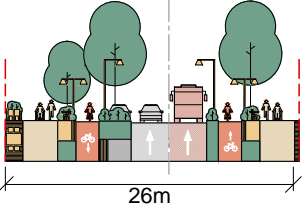
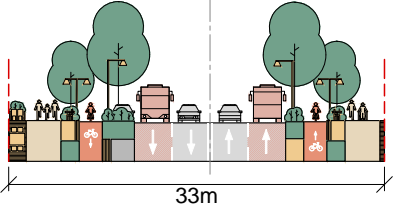
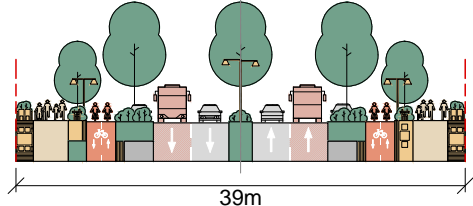
	SATIKSME		
	Mierīga satiksme — (E kategorijas ielas)	Mērena satiksme — (E un D kategorijas ielas)	Intensīva satiksme — (D un C kategorijas ielas)
Zema urbānā aktivitāte — ēku pirmajos stāvos publisku un komerciālu funkciju nav vai to ir maz.	 <p>Purvciema iela</p>	 <p>Melnsilā iela</p>	 <p>Lubānas iela</p>
Vidēja urbānā aktivitāte — daudzu, bet ne visu ēku pirmajos stāvos ir publiskas un komerciālas funkcijas.	 <p>Krāsotāju iela</p>	 <p>Ģertrūdes iela</p>	 <p>Kaļciema iela</p>
Augsta urbānā aktivitāte — visu vai gandrīz visu ēku pirmajos stāvos ir komerciālas un publiskas funkcijas.	 <p>Antonijas iela</p>	 <p>Nometņu iela</p>	 <p>Satekles iela</p>

Ielu tipu matrica — izvērsta

Mierīgas satiksmes iela (E kategorija)				Mērenas satiksmes iela (E un D kategorija)		
						
						
						

Intensīvas satiksmes iela
(D un C kategorija)

 <p>20m</p>	 <p>27m</p>	 <p>32m</p>	Zema urbānā aktivitāte
 <p>22m</p>	 <p>29m</p>	 <p>36m</p>	Vidēja urbānā aktivitāte
 <p>26m</p>	 <p>33m</p>	 <p>39m</p>	Augsta urbānā aktivitāte

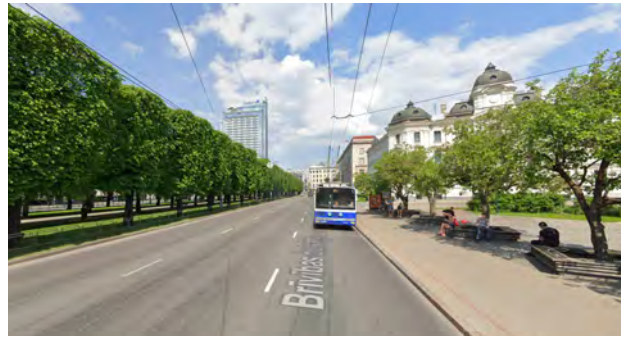
Izņēmumi

B kategorijas ielas

Kārļa Ulmaņa gatve, Ziepniekkalna iela, Slāvu iela u.c.

Pilsētībūvnieciski ansambļi

Brīvības bulvāris, Brīvības ielas liepu aleja, bulvāru loks, Meža kapu ansamblis u.c.

Krastmalas

11. novembra krastmala, Mūkusalas iela, Ģenerāļa Radziņa krastmala u.c.

Tilti un estakādes

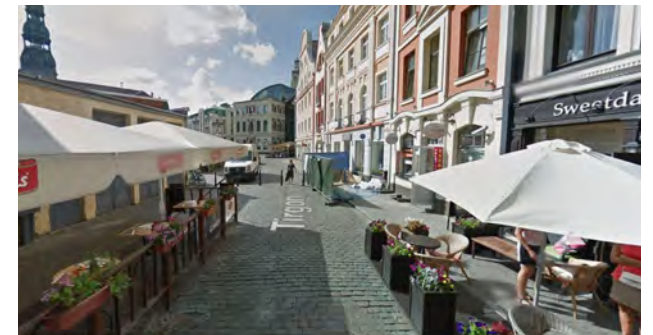
Vanšu tilts, Akmens tilts, Augusta Deglava ielas pārvads, Gaisa tilts u.c.

Ielas ar tramvaja sliedēm

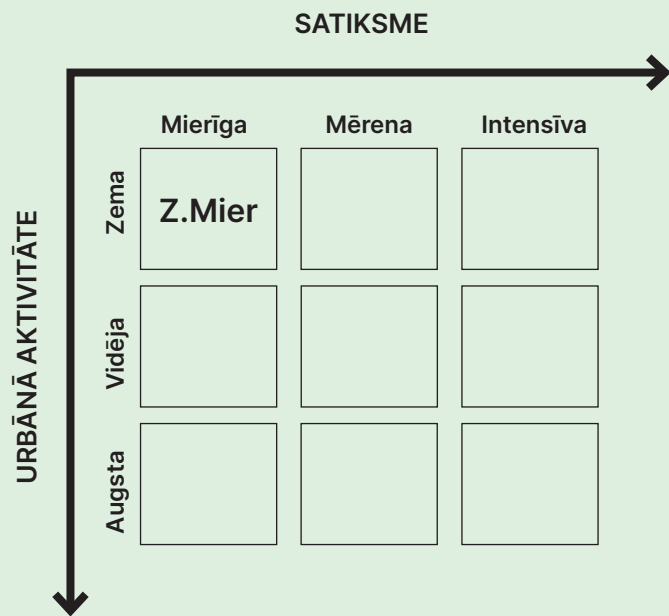
Krišjāņa Barona iela, Kronvalda bulvāris, Slokas iela, Maskavas iela u.c.

Vecrīga

Valņu iela, Šķūņu iela, Smilšu iela, Tirgoņu iela u.c.

Mierīgas satiksmes ielas ar zemu urbāno aktivitāti

- ietves brīvtempas platums vismaz 2m;

- apstādījumu josla starp ietvi un brauktuvi;
- apstādījumu josla pamīšus ar autostāvvietām;

- vienvirziena vai divvirzienu satiksme;
- kopīga brauktuve autotransportam un riteņbraucējiem;

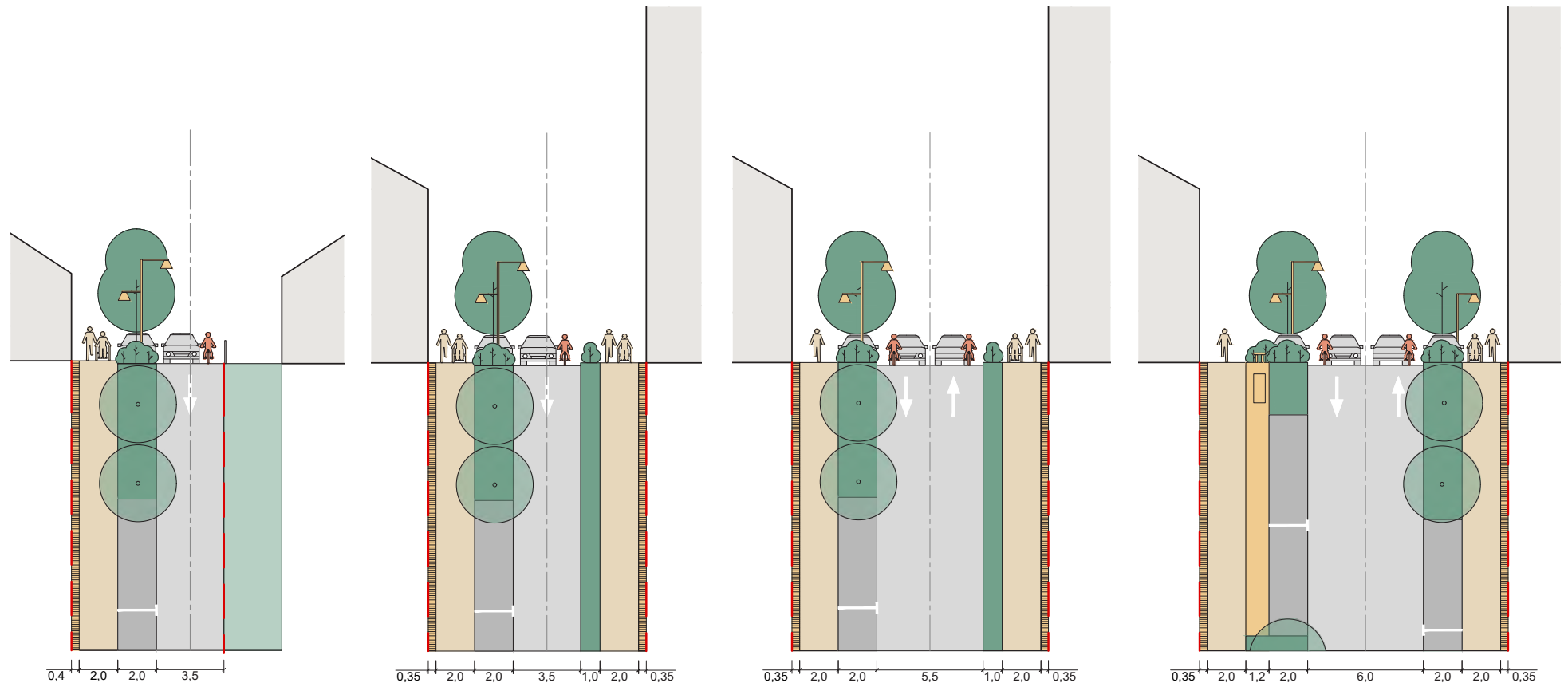
- jāizmanto satiksmes mierināšanas risinājumi.

Ja iespējams:

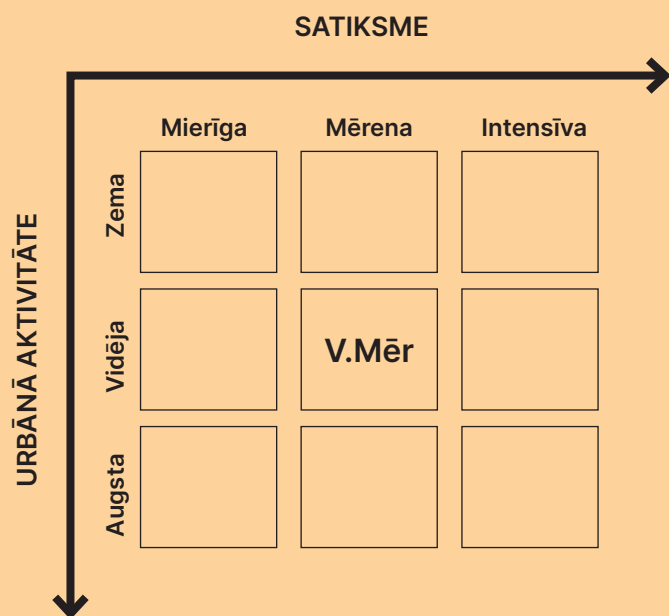

- labiekārtojuma josla vismaz vienā ielas pusē.

Mierīgas satiksmes iela ar zemu urbāno aktivitāti, 8m, 11m, 14m, 16m

Mērenas satiksmes ielas ar vidēju urbāno aktivitāti

- ietves brīvtempas platums vismaz 2,5m;

- apstādījumu joslas atdala dažādas satiksmes plūsmas;

- kombinētas apstādījumu un labiekārtojuma joslas;
- apstādījumu un labiekārtojuma joslas pamīšus ar autostāvvietām;

- atdalīts vienvirziena veloceļš vai velojosla satiksmei pretējā virzienā / atdalīti vienvirziena veloceļi vai velojoslas abās ielas pusēs;

- vienvirziena / divvirzienu autosatiksmes;
- kopīga brauktuve autotransportam un sabiedriskajam transportam;

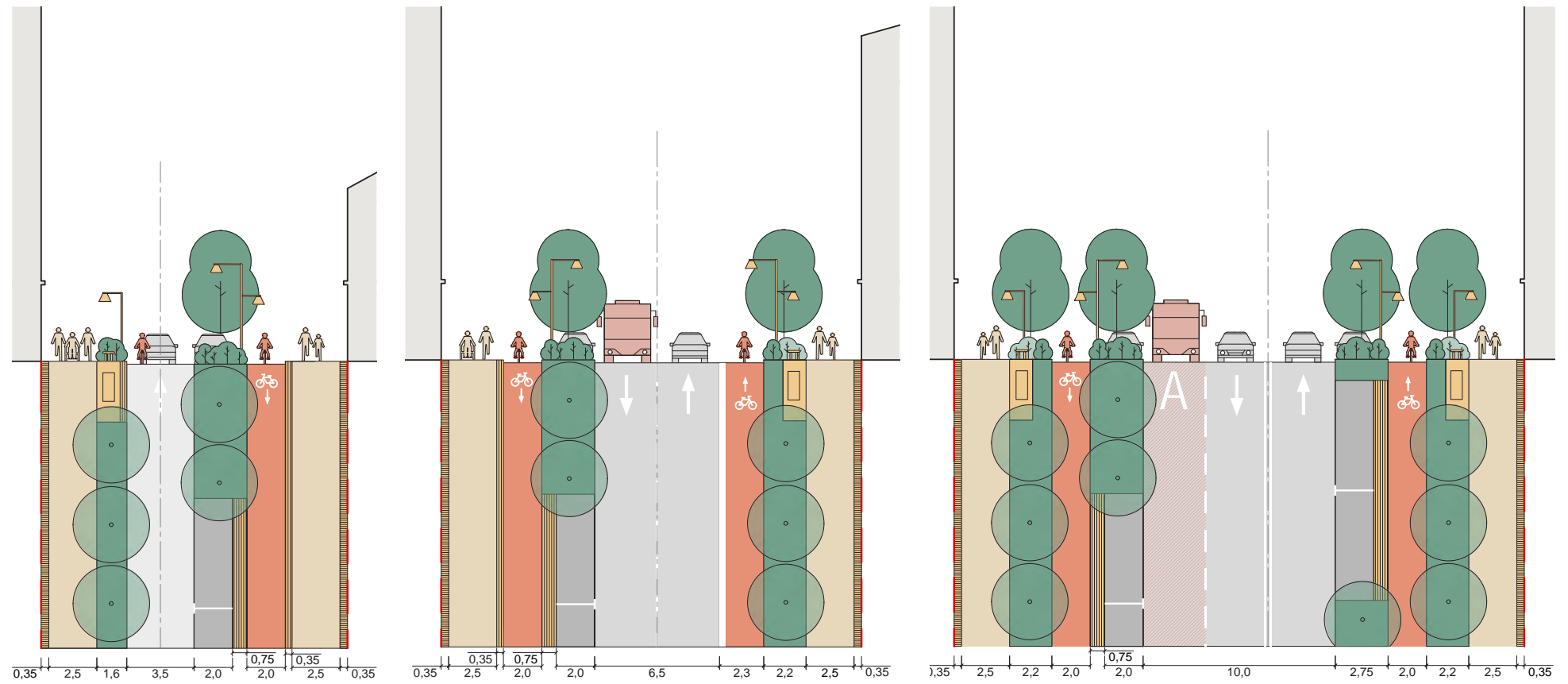
- jāizmanto satiksmes mīrināšanas risinājumi.

Ja iespējams:

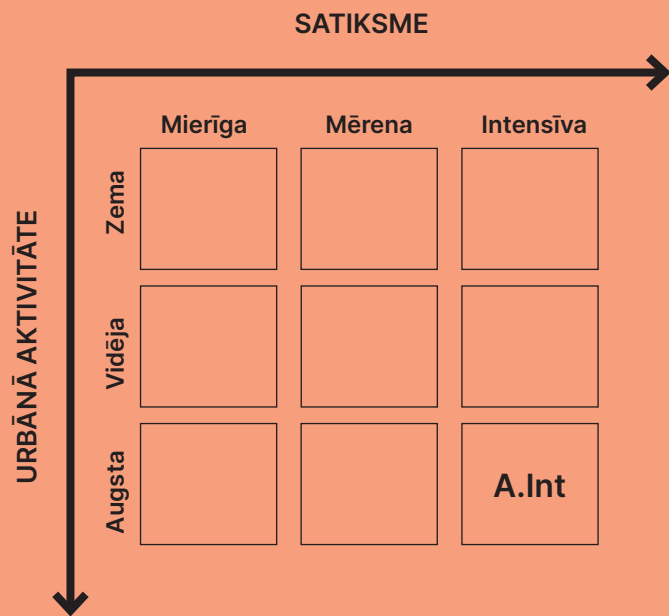

- vietas komerciālām aktivitātēm gar fasādēm vai labiekārtojuma/apstādījumu joslā.

Mērenas satiksmes iela ar vidēju urbāno aktivitāti, 16m, 22m, 30m

Intensīvas satiksmes ielas ar augstu urbāno aktivitāti

- ietves brīvtempas platums vismaz 2,5m vai 3m;

- ar apstādījumu joslām atdala dažādas satiksmes plūsmas;

- kombinētas apstādījumu un labiekārtojuma joslas;
- vietas komerciālām aktivitātēm gar fasādēm vai labiekārtojuma/apstādījumu joslā;

- atdalīti vienvirziena veloceļi vai velojoslas abās ielas pusēs;

- vienvirziena / divvirzienu autosatiksmes;
- veido sabiedriskā transporta joslas.

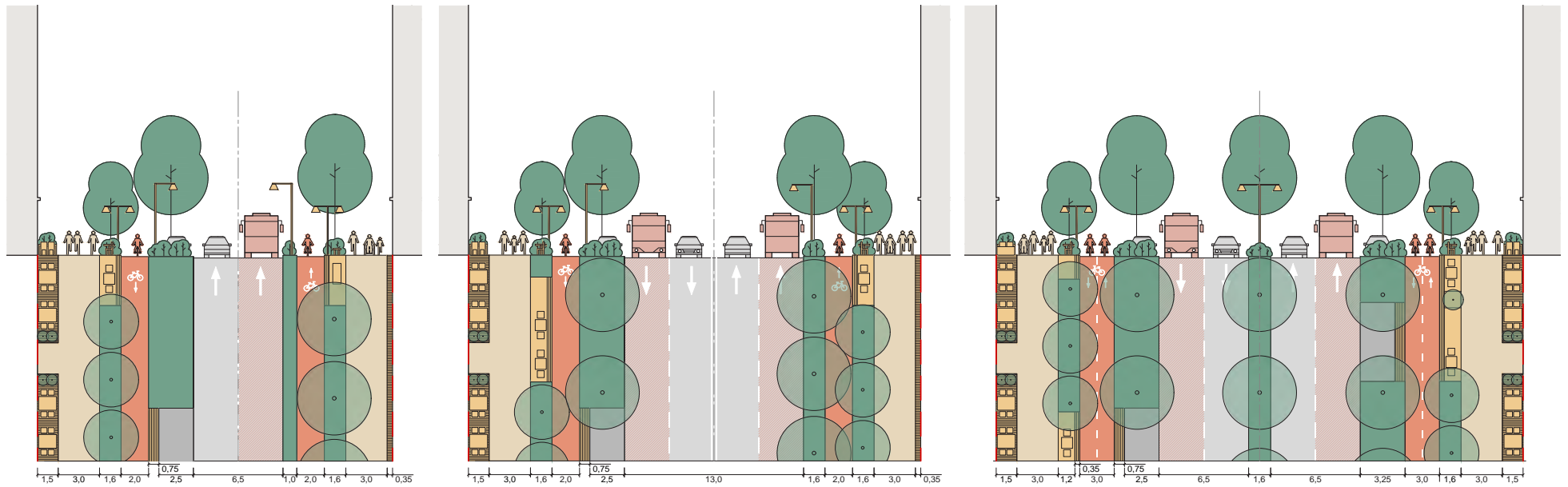

Ja iespējams:

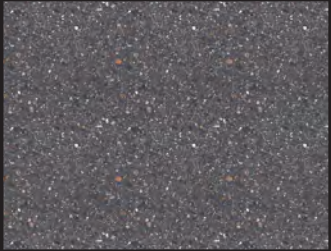

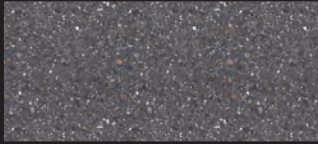
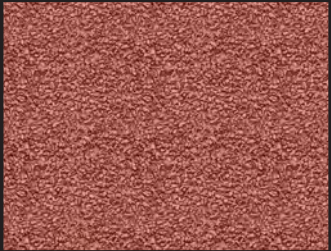

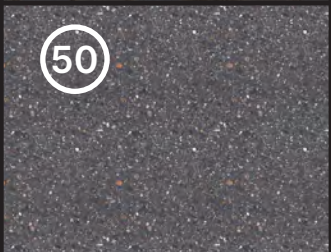

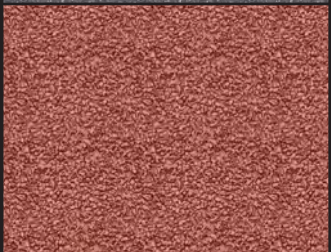

- piegādes un īslaicīgas lietošanas autostāvvietas pamīšus ar apstādījumiem.

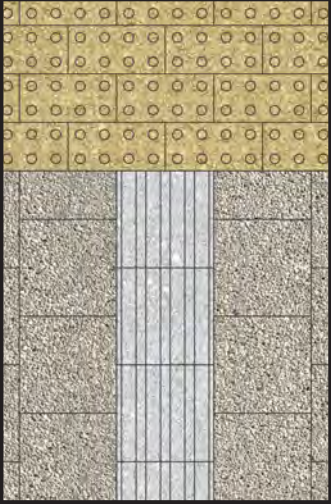

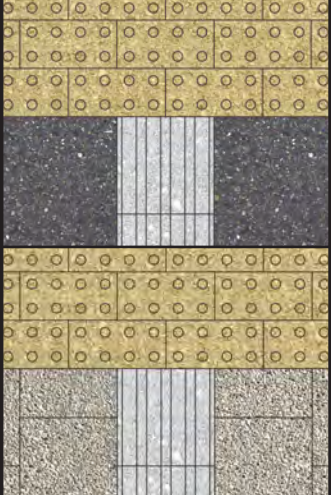

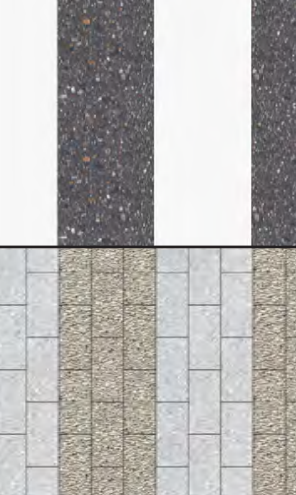
Intensīvas satiksmes iela ar augstu urbāno aktivitāti, 26m, 33m, 39m

IELU SEGUMA MATERIĀLI

D

	letve	Velojosla / veloceļš	Brauktuve	Autostāvvietas
Rīgas vēsturiskais centrs un tā aizsardzības zona, apbūves aizsardzības teritorijas (izņemot Vecrīgu)				
				
Lielmēroga dzīvojamā apbūve un savrupmāju apbūve (esoša un jaunveidojama)				
				

	Taktilās vadlīnijas	Ietves apmales un drošības joslas	Labiekārtojuma josla	Paceltie krustojumi un gājēju pārejas
Rīgas vēsturiskais centrs un tā aizsardzības zona, apbūves aizsardzības teritorijas (izņemot Vecrīgu)				
Lielmēroga dzīvojamā apbūve un savrupmāju apbūve (esoša un jaunveidojama)				

Rīgas ielu tipoloģijas rokasgrāmata

2024

Lejupielādē
rokasgrāmatu:

[rdpad.lv/pilsetvide/
pilsetvides-kvalitates-vadlinijas](https://rdpad.lv/pilsetvide/pilsetvides-kvalitates-vadlinijas)